

A lakástakarékpénztár által őrzött megtakarítási ajánlatokról készített elektronikus másolat joghatása és az eredeti iratok megsemmisítésének lehetősége

Egy Lakástakarékpénztár (**Lakástakarék**) az által őrzött iratokról, így különösen a megtakarítási ajánlatokról készített elektronikus másolat joghatásával és az eredeti iratok megsemmisítésével kapcsolatban (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**).

I. A TÉNYÁLLÁS

A Beadványban foglaltak szerint a Lakástakarék – mint szakosított hitelintézet – ügyfeleivel lakás-előtakarékossági szerződést köt, mely szerződés betét- és hitelszerződésből áll. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) 279. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban köthet.

A betétszerződés a Lakástakarék által készített ajánlati formanyomtatvány ügyfél általi kitöltésével majd ezt követő közlésével, illetve a Lakástakarék ajánlatot elfogadó nyilatkozatának közlésével jön létre. A betétszerződésre vonatkozó ajánlat közvetítőn keresztül jut el a Lakástakarékhoz. A betétszerződésre vonatkozó ügyfél által aláírt ajánlatot a Lakástakarék jelenleg eredeti aláírt változatában tárolja. Az ügyféllel történő kommunikáció, mindkét részről tipikusan papír alapon írásban történik, az így keletkezett ügyfél nyilatkozatok, iratok jelenleg szintén eredeti változatban kerülnek tárolásra.

A Lakástakarék által tervezett új irattárazási folyamat szerint az összes beérkező megtakarítási ajánlatról, a meglévő ajánlatokról, illetve meghatározott szerződésekről, valamint az egyéb beérkezett ügyfél nyilatkozatokról, a közlést tartalmazó iratáról a Lakástakarék az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet (**Korm.rendelet**) 58. § (1) és (2) bekezdés szerinti elektronikus másolatot készítene és tárolna. Az eredeti aláírt ajánlati nyomtatványokat, szerződéseket és kapcsolódó ügyfél nyilatkozatokat, iratokat nem archiválná és irattározna, hanem azokat az egy kialakítandó irattárazási szabályzatnak megfelelő módon és folyamat szerint megsemmisítené.

Azon iratokat, amelyeket az ügyfél igazolási célból küldött a Lakástakarékhoz és amelyek visszaküldését várja, továbbá a közokiratok, közhiteles nyilvántartásból kért kivonatok, pl.: hiteles tulajdoni lapok, anyakönyvi kivonatok, megadott jogosultságot igazoló közigazgatási határozatok, továbbá a kockázati szempontból így minősített iratok a tervezett szabályozás szerint nem kerülnek megsemmisítésre.

II. A JOGKÉRDÉSEK

A fenti tényállás alapján a Lakástakarék kérdése arra irányult, hogy jogszerűen jár-e el a Lakástakarék, amennyiben a beérkező papír alapú megtakarítási ajánlatról, a meglévő ajánlatokról, valamint a beérkezett ügyfél nyilatkozatokról, közlést tartalmazó iratáról, szerződésekről a Korm.rendelet 58. § (1) és (2) bekezdés szerinti elektronikus másolatot készít és tárol, az eredeti aláírt iratok megsemmisítése mellett?

Kérdés továbbá, hogy az eredeti ajánlatról, szerződésről a Korm.rendelet előbbiekben említett bekezdése szerinti másolat alkalmas-e ugyanazon joghatások kiváltására, mint az eredeti aláírt ajánlat, illetve alkalmas-e az eredeti irat teljes körű kiváltására úgy, hogy az eredeti okirat nem kerül megőrzésre?

III. A TÉNYÁLLÁS MEGÍTÉLÉSE SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK

A Lakástakarék Beadványában több, a tényállás szempontjából relevánsnak tekintett jogszabályhelyet is megemlít az alábbiak szerint:

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.):

6:5. § [A jognyilatkozat hatályosulása]

(1) A jelenlevők között tett jognyilatkozat nyomban hatályossá válik. Jelenlevők között tett a jognyilatkozat abban az esetben, ha a jognyilatkozat tartalmáról a címzett annak megtételével egyidejűleg tudomást szerez.

(2) A távollévők között tett jognyilatkozat a címzethez való megérkezéssel válik hatályossá.

(3) A ráutaló magatartással tett jognyilatkozat a címzett tudomásszerzésével válik hatályossá.

(4) A nem címzett jognyilatkozat megtételével válik hatályossá.

6:6. § [Alakításhoz kötött jognyilatkozat]

(1) Ha jogszabály vagy a felek megállapodása a jognyilatkozatra meghatározott alakot rendel, a jognyilatkozat ebben az alakban érvényes.

(2) Ha a jognyilatkozat meghatározott alakban tehető meg érvényesen, a jognyilatkozat módosítása, megerősítése, visszavonása, megtámadása, valamint a jognyilatkozat alapján létrejött jogviszony módosítása és megszüntetése is a meghatározott alakban érvényes.

6:7. § [Írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozat]

(1) Ha a jognyilatkozatot írásban kell megtenni, az akkor érvényes, ha legalább a lényeges tartalmát írásba foglalták.

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta.

(3) Írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.):

325. § [A teljes bizonyító erejű magánokirat]

(1) Teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha

a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,

b) * két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét - ennek hiányában tartózkodási helyét - olvashatóan is fel kell tüntetni,

c) az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,

d) az okiratot a jogi személy képviseletére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,

e) * ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,

f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el,

g) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy

h) olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és legalább fokozott biztonságú időbélyegzővel látja el.

327. § [A jogi személy által kiállított vagy őrzött okiratról készült másolat bizonyító ereje]

A jogi személy által kiállított vagy őrzött okiratról készített papír alapú vagy elektronikus másolat teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, feltéve, hogy a jogi személy, amely az okiratot kiállította vagy azt őrzi, ezt szabályszerűen igazolta a 325. § (1) bekezdés d) vagy f) pontjának megfelelő másolat kiállításával. A jogi személy által készített másolat bizonyító ereje az eredeti okirattal azonos, kivéve, ha a másolat közokiratról készült.

Korm.rendelet:

1. § (2) A III. Fejezet hatálya a papíralapú közokiratról, papíralapú magánokiratról és papíralapú számviteli bizonylatról történő elektronikus másolat készítésére, az annak során eljáró személyekre terjed ki.

2. § [...] 4. hiteles elektronikus másolat: valamely nem elektronikus dokumentumról e rendelet szabályai szerint készült, azzal képileg vagy tartalmilag egyező, joghatás kiváltására alkalmas elektronikus eszköz útján értelmezhető adategyüttes; [...]

58. § (1) Ha a papíralapú teljes bizonyító erejű magánokiratot vagy egyéb magánokiratot a gazdálkodó szervezet állította ki, akkor az erről az okiratról készített elektronikus másolat esetén e gazdálkodó szervezetnek mint másolatkészítőnek a papíralapú okiratnak való képi vagy tartalmi megfelelést kell biztosítania. A másolatkészítő az elektronikus másolatot az 55. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelő, minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel vagy elektronikus aláírással látja el, és arra elektronikus időbélyegzőt helyez el.

(2) Ha a papíralapú közokiratot, a más által kiállított papíralapú teljes bizonyító erejű magánokiratot vagy egyéb magánokiratot a gazdálkodó szervezet őrzi, akkor az erről az okiratról készített elektronikus másolat esetén e gazdálkodó szervezetnek mint másolatkészítőnek a papíralapú okiratnak való képi megfelelést kell biztosítania. A másolatkészítő az elektronikus másolatot az 55. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelő minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel vagy elektronikus aláírással látja el, és arra elektronikus időbélyegzőt helyez el.

Hpt.:

279. § (1) A pénzügyi intézmény - az egyszeri fizetési megbízás kivételével, valamint az (1a) bekezdésben és a 285. §-ban meghatározott eltéréssel - pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban - ideértve a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirati formát is - köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni.

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (Eksz.tv.):

16. § (4) Ha törvény iratnak vagy okiratnak a megőrzését, illetve eredeti példány megőrzését írja elő, a megőrzési kötelezettség a digitális archiválásról szóló külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elektronikus úton is teljesíthető.

A fentiekén túlmenően a jogkérdés megválaszolásához az MNB az alábbi jogszabályi rendelkezések figyelembe vételét is indokoltnak tartja.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.):

166. § (1) Számviteli bizonylat minden olyan a gazdálkodó által kiállított, készített, illetve a gazdálkodóval üzleti vagy egyéb kapcsolatban álló természetes személy vagy más gazdálkodó által kiállított, készített okmány (számla, szerződés, megállapodás, kimutatás, hitelintézeti bizonylat, bankkivonat, jogszabályi rendelkezés, egyéb ilyennek minősíthető irat) - függetlenül annak nyomdai vagy egyéb előállítási módjától -, amely a gazdasági esemény számviteli elszámolását (nyilvántartását) támasztja alá.

[...]

(6) A számviteli bizonylatokon az adatok időtállóságát a 169. §-ban meghatározott megőrzési időn belül biztosítani kell.

167. § [...]

(5) Számviteli bizonylatként alkalmazható az elektronikus dokumentum, irat, ha megfelel e törvény előírásainak. Az elektronikus dokumentumok, iratok bizonylatként történő alkalmazásának feltételeit, hitelességének, megbízhatóságának követelményeit más jogszabály is meghatározhatja.

169. § [...]

(2) A könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatot (ideértve a főkönyvi számlákat, az analitikus, illetve részletező nyilvántartásokat is), legalább 8 évig kell olvasható formában, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján visszakereshető módon megőrizni.

[...]

(6) Az eredetileg nem elektronikus formában kiállított bizonylatról - a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló jogszabály előírásainak figyelembevételével - készített elektronikus másolattal az e törvény szerinti bizonylatmegőrzési kötelezettség teljesíthető, ha a másolatkészítés alkalmazott módszere biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását, folyamatos olvashatóságát, illetve kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.

A digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. (VI. 29.) ITM rendelet (ITM Rendelet):

1. § (1) Ha törvény iratnak vagy okiratnak a megőrzését, illetve eredeti példány megőrzését írja elő, a megőrzési kötelezettséget elektronikus úton e rendelet szerint kell teljesíteni.

IV. A LAKÁSTAKARÉK ÁLLÁSPONTJA

A papír alapon aláírt ajánlat ügyfél általi kitöltésével, majd az ajánlatra a Lakástakarék levélben küldött elfogadó nyilatkozatával jön létre a lakástakarék megtakarítási szerződés. A papír alapú ajánlat megtételével és az elfogadó nyilatkozat visszaküldésével a Hpt. 279. § (1) bekezdés által előírt írásbeliségnek eleget téve, a Ptk. 6:7. § (2) bekezdésnek megfelelő papír alapú aláírással megvalósuló írásbeliség mellett jön létre a betétszerződés.

Az Eksz.tv. 16. § alapján „Ha törvény iratnak vagy okiratnak a megőrzését, illetve eredeti példány megőrzését írja elő, a megőrzési kötelezettség a digitális archiválásról szóló külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elektronikus úton is teljesíthető.”

A Korm.rendelet 1. § (2) bekezdés alapján a rendelet III. fejezete szerinti másolat készítési szabályok hatálya kiterjed a másolat készítése során eljáró személyre, így a Lakástakarékra, illetve a kiszervezett tevékenységet végző megbízottjára is.

A Lakástakarék a Korm.rendelet 58. § (1) és (2) bekezdésnek megfelelően a saját maga és a más által kiállított iratról másolatot készít vagy készíttet. Az így létrejött elektronikus másolat a Korm.rendelet 2. § 4. pontja szerinti hiteles másolatnak minősül tekintettel arra, hogy a másolat a Korm.rendelet szabályai szerint készült.

A Pp. 327. § alapján a jogi személy által kiállított vagy őrzött okiratról készült elektronikus másolat teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy a másolat tartalma megegyezik az eredeti okiratéval, feltéve, hogy az egyezőséget a másolaton a 325. § (1) bekezdés d) vagy f) pontjának megfelelő módon aláírt záradékkal igazolta. A jogi személy által készített másolat bizonyító ereje az eredeti okiratéval azonos, kivéve, ha a másolat közokiratról készült.

A másolat készítés szabályai között szerepel az a kitétel, hogy *elektronikus másolatot olyan dokumentumról lehet készíteni, melyet a jogi személy kiállított vagy őrzött*. Álláspontunk szerint az irat őrzése a másolat készítésnek előfeltétele és a másolat készítését követően az elektronikus másolat joghatást kiváltó képességére az eredeti irat folyamatos őrzése nincs befolyással. Ennek megfelelően a Lakástakarék álláspontja szerint a Korm.rendelet szerinti elektronikus másolat készítését követően az eredeti irat megsemmisítése esetén a másolat megtartja a joghatás kiváltásra alkalmas jogi jellegét.

Az eredeti irat megsemmisítése esetén az elektronikus másolat joghatása az, hogy teljes bizonyító erővel igazolja a megtakarítási szerződés Hpt. 279. § (1) bekezdés által előírt írásbeliségnek megfelelő, a Ptk. 6:7. § (2) bekezdésnek megfelelő papír alapú aláírással megvalósuló írásbeliség melletti létrejövetelét.

A Lakástakarék álláspontja szerint, ha a Korm.rendelet 58. § (2) bekezdésében és a Pp. 327. §-ában foglaltaknak megfelelően azt az értelmezést fogadjuk el, hogy az eredeti iratot a másolat készítését követően is őrizni kell, úgy a kormányrendelet III. fejezete, illetve a Pp. 327. § alapján készült elektronikus másolattal a papír alapú irattárak nem válthatók ki.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB a Lakástakarék kérdéseink megválaszolása kapcsán mindenek előtt rögzíti, hogy hatásköre mindössze a Hpt. és a Lakástakarék prudens működéséhez szorosan kapcsolódó jogszabályi rendelkezések - így különösen a számviteli előírások - értelmezésére terjed ki, ugyanakkor nem jogosult a Ptk., a Pp., a Korm.rendelet, valamint az egyéb fentiekben felsorolt rendelkezések értelmezésére.

Erre tekintettel az MNB a válaszadás során arra a kérdésre fókuszál, hogy a Lakástakarék által vázolt tényállás alapján a Hpt. 297. § (1) bekezdésében rögzítetteknek megfelelően a Lakástakarék és az ügyfél között írásban érvényesen létrejött lakástakarék megtakarítási szerződés elektronikus irattá alakítására és annak elektronikus úton történő őrzésére milyen jogszabályi keretek mentén, illetve miként kerülhet sor.

Mindenek előtt rögzítendő, hogy a lakástakarék megtakarítási szerződés - ahogy a Beadvány is említi - olyan speciális jellegzetességekkel bíró betét- egyben hitelszerződés, amelyben a lakás-előtakarékoskodó arra kötelezi magát, hogy a lakás-takarékpénztárnál előre meghatározott rendszerességgel a szerződésben rögzített megtakarítási idő alatt meghatározott összeget betétként elhelyez és leköt, a lakás-takarékpénztár pedig arra vállal kötelezettséget, hogy a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése és a hitelképesség fennállása esetén lakáscélú kölcsönt nyújt a lakás-előtakarékoskodó, illetve az általa megjelölt kedvezményezett kérésére.

Tekintve, hogy a Lakástakarék tájékoztatása szerint a szerződéskötés írásban történik, az MNB nem tér ki a Hpt. 279. § (1a) szerinti azon lehetőségre, hogy a Lakástakarék a Hpt. 297. § (1) bekezdéstől eltérően betét elfogadására vonatkozó szerződést azonosított elektronikus úton is köthet.

a) *A szerződés, mint számviteli bizonylat*

A Lakástakarék tájékoztatása szerint a lakástakarék megtakarítási szerződés a Lakástakarék által készített ajánlati formanyomtatvány ügyfél általi kitöltésével majd ezt követő közlésével, illetve a Lakástakarék ajánlatot elfogadó nyilatkozatának közlésével jön létre, és a folyamat során a betétszerződésre vonatkozó ajánlat közvetítőn keresztül jut el a Lakástakarékhoz. A betétszerződésre vonatkozó ügyfél által aláírt ajánlatot a Lakástakarék jelenleg eredeti aláírt változatában tárolja.

A Számv.tv. fentiekben idézett 166. § (1) bekezdése szerint a lakástakarék megtakarítási szerződés számviteli bizonylatnak minősül, mivel e definíció alapján számviteli bizonylat minden olyan a *gazdálkodó által kiállított, készített, illetve a gazdálkodóval üzleti vagy egyéb kapcsolatban álló természetes személy vagy más gazdálkodó által kiállított, készített okmány, szerződés* - függetlenül annak nyomdai vagy egyéb előállítási módjától -, amely a gazdasági esemény számviteli elszámolását (nyilvántartását) támasztja alá. Ugyanezen § (6) bekezdése rögzíti továbbá, hogy a számviteli bizonylatokon az adatok időtállóságát a 169. §-ban meghatározott megőrzési időn belül biztosítani kell. A Számv.tv. 169. § (2) bekezdése szerint a könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatot - így a szerződéseket is - legalább 8 évig kell olvasható formában, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján visszakereshető módon megőrizni.

A Számv.tv. 169. § (6) rendelkezik az eredetileg nem elektronikus formában kiállított bizonylatok megőrzési kötelezettségéről, mely szerint a bizonylatról - a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló jogszabály¹ előírásainak figyelembevételével - készített elektronikus másolattal az e törvény szerinti bizonylatmegőrzési kötelezettség teljesíthető, abban az esetben, ha az alábbi hármas feltétel teljesül, miszerint

- i. a másolatkészítés alkalmazott módszere biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását,
- ii. folyamatos leolvashatóságát, és
- iii. kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.

b) A másolat készítésének szabályai

Amint azt a Beadvány is említi, a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályai tekintetében a Korm.rendelet 1. § (2) bekezdése alapján a III. fejezetben foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

Ahogy az a fentiekben már említésre került a lakástakarék megtakarítási szerződés olyan speciális konstrukció, amely egyrészt az ügyfél által kitöltött ajánlati formanyomtatvány Lakástakarékkal való közlését követően a Lakástakarék ügyféllel közölt írásbeli elfogadó nyilatkozatával jön létre.

Ha a hivatkozott Korm. rendelet előírásait megvizsgáljuk, az elektronikus másolat készítése vonatkozásában a Korm.rendelet 58. §-a különbséget tesz a tekintetben, hogy a papír alapú magánokiratot a gazdálkodó szervezet állította ki, vagy a gazdálkodó szervezetnek a más által kiállított papír alapú magánokirattal kapcsolatban őrzési kötelezettsége áll fenn. A különbség ugyanakkor csupán annyi, hogy az olyan papír alapú okiratról, amelyet a gazdálkodó szervezet állított ki, az okiratról készített elektronikus másolat esetében a gazdálkodó szervezetnek, mint másolatkészítőnek *a papíralapú okiratnak való képi vagy tartalmi megfelelést* kell biztosítania.

A más által kiállított papíralapú teljes bizonyító erejű magánokirat vagy egyéb magánokirat esetében - ha azt a gazdálkodó szervezet őrzi - akkor az okiratról készített elektronikus másolat esetén a másolatot készítő gazdálkodó szervezetnek *a papíralapú okiratnak való képi megfelelést* kell biztosítania.

Mindkét esetben további előírás, hogy a másolatkészítő az elektronikus másolatot az 55. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelő, minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel vagy elektronikus aláírással látja el, és arra elektronikus időbélyegzőt helyez el. E feltételek megvalósulás esetén az MNB értelmezése szerint a Korm.rendelet 2. § 4. pontja szerinti hiteles elektronikus másolat² állítható elő.

c) A bizonylatok őrzésének módja

A Lakástakarék konkrét kérdése arra irányult, hogy jogszerűen jár-e el a Lakástakarék, amennyiben a beérkező papír alapú megtakarítási ajánlatról, a meglévő ajánlatokról, valamint a beérkezett ügyfél nyilatkozatokról, közlést tartalmazó iratáról, szerződésekről a Korm.rendelet 58. § (1) és (2) bekezdés szerinti elektronikus másolatot készít és tárol, az eredeti aláírt iratok megsemmisítése mellett.

Az MNB álláspontja szerint e kérdésre a Számv.tv. már idézett 166. § (6) bekezdése ad iránymutatást, amely arra utal, hogy az őrzés tekintetében a jogszabály nem arra helyezi a hangsúlyt, hogy a gazdálkodó szervezet az adatok megőrzésének milyen módját választja, - azaz papír alapon vagy elektronikusan őrzi azokat - hanem arra, hogy a bizonylatokon az *adatok időtállóságát kell biztosítani* a 169. §-ban meghatározott megőrzési időn belül, azaz a szerződéseket és minden a könyvviteli elszámolást közvetlenül és közvetetten alátámasztó számviteli bizonylatot legalább 8 évig kell *olvasható formában*, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján *visszakereshető módon* megőrizni.

¹ Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet III. fejezete

² 2. § [...] 4. hiteles elektronikus másolat: valamely nem elektronikus dokumentumról e rendelet szabályai szerint készült, azzal képileg vagy tartalmilag egyező, joghatás kiváltására alkalmas elektronikus eszköz útján értelmezhető adategyüttes; [...]

Mindezek alapján az MNB álláspontja szerint a vonatkozó számviteli előírások alapján az eredetileg nem elektronikus formában kiállított bizonylatmegőrzési kötelezettség a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésével is teljesíthető abban az esetben, ha

- egyrészt a másolatkészítés alkalmazott módszere biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késelem nélküli előállítását, folyamatos leolvashatóságát és kizárja az utólagos módosítás lehetőségét, másrészt pedig
- a bizonylat legalább 8 évig *olvasható formában*, a könyvelési feljegyzések hivatkozása alapján *visszakereshető módon* megőrzésre kerül.

A fenti okfejtést támasztja alá Eksz.tv. 16. § (4) bekezdésének előírása is, amely szerint, ha törvény iratnak vagy okiratnak a megőrzését, illetve eredeti példány megőrzését írja elő, a megőrzési kötelezettség a digitális archiválásról szóló külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elektronikus úton is teljesíthető, amelynek részletszabályairól a III. pontban említett ITM Rendelet rendelkezik részletesen.

Összefoglalva a fentieket, a Hpt., illetve a számviteli előírások alapján az MNB véleménye szerint jogszerűen jár el a Lakástakarék, ha a beérkező papír alapú megtakarítási ajánlatról, a meglévő ajánlatokról, valamint a beérkezett ügyfél nyilatkozatokról, közlést tartalmazó iratokról és szerződésekről a fentiekben említett előírások betartásával elektronikus másolatot készít és azok őrzéséről digitális archiválás útján gondoskodik.

d) A digitális archiválás útján őrzött dokumentumok bizonyító ereje

A Lakástakarék azon további kérdésére, hogy az eredeti ajánlatról, szerződésről a Korm.rendelet előbbiekben említett bekezdése szerint készült másolat alkalmas-e ugyanazon joghatások kiváltására, mint az eredeti aláírt ajánlat, illetve alkalmas-e az eredeti irat teljes körű kiváltására úgy, hogy az eredeti okirat nem kerül megőrzésre, a Pp. 327. §-ának értelmezése ad választ.

A Lakástakarék e rendelkezés kapcsán Beadványában felveti azt a jogértelmezési lehetőséget is, hogy ha a Korm.rendelet 58. § (2) bekezdésében és a Pp. 327. §-ában foglaltaknak megfelelően az az álláspont nyer teret, hogy az eredeti iratot a másolat készítést követően is őrizni kell, úgy a Korm.rendelet III. fejezete, illetve a Pp. 327. § alapján készült elektronikus másolattal a papír alapú irattárak nem válthatók ki.

Az MNB ugyan nem jogosult a Pp. rendelkezéseinek értelmezésére, de a Lakástakarék által leírtakkal egyezően azt az értelmezést tartja a fentiekben említett előírásokkal összhangban állónak, illetve elfogadhatónak, hogy az „őrzés” nem csak a papír alapú példány őrzésével valósulhat meg, hanem a IV. c) pontban leírtak szerint digitális archiválás útján is. Így a Lakástakarék által kiállított vagy őrzött okiratról készült másolat a Pp. 327. §-a szerint teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy tartalma megegyezik az eredeti okiratéval, feltéve, hogy az a jogi személy, amely az okiratot kiállította vagy azt őrzi, ezt szabályszerűen igazolta a Pp. 325. § (1) bekezdés d)³ vagy f)⁴ pontjának megfelelő másolat kiállításával.

Mindazonáltal az MNB megítélése szerint fő szabályként a digitális archiválás útján őrzött szerződésről a fenti feltételeknek megfelelően készült másolat is alkalmas lehet az eredeti papír alapú irat teljes körű kiváltására. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy egy peres eljárásban nem zárható ki annak lehetősége sem, hogy a bizonyítási eljárás során papír alapú dokumentum becsatolása válhat szükségessé, különösen akkor, ha annak a papír alapú dokumentumnak a valódisága vitás, amelyről a másolat készült.

Budapest, 2018. november 22.

³ d) az okiratot a jogi személy képviseletére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,

⁴ f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyezte el,